

NOTAT

13. september 2019
Sag 2018-17922

Bilag 3.3.1.2: Indsats vedr. innovationssamarbejder

Udfordring

Innovation er en central drivkraft for virksomheders vækst, udvikling og konkurrenceevne. Danske virksomheder klarer sig ikke dårligt sammenlignet med udenlandske virksomheder med hensyn til innovation, men der er tegn på at SMV'er halter efter i fornyelsen af deres produkter og processer.

Baggrund

Som det fremgår af bestyrelsens midlertidige strategi for decentral erhvervsfremme, spiller innovation en central rolle for vækst, udvikling og beskæftigelse. Det handler om at omsætte viden og ideer, der bl.a. stammer fra den offentligt finansierede forskning og udvikling til værdi for virksomhederne og samfundet.

Dansk erhvervsliv har et højt innovationsniveau både globalt set og sammenlignet med de øvrige EU-lande. Hvis vi sammenligner os med andre OECD-lande fx Sverige bruger danske virksomheder dog relativt få ressourcer på investeringer i innovation. Samtidig er der tegn på, at særligt SMV'erne halter bagefter og at forskellen til de store virksomheder vokser.

Danmark ligger således under EU-gennemsnittet i forhold til andelen af innovative SMV'er. Samtidig har tendensen det seneste årti været, at de store danske virksomheder fortsat står for hovedparten af de samlede innovationsinvesteringer, mens SMV'ers andel falder. Det kan skyldes at store virksomheder i højere grad har kapacitet til at afsætte ressourcer til idéudvikling og in-house innovation sammenlignet med SMV'er.

Analyser viser, at virksomheder, der samarbejder med videninstitutioner har højere værditilvækst end tilsvarende virksomheder, der ikke samarbejder¹. Mange SMV'er ser muligheder i at indgå i innovationssamarbejde med videninstitutioner men oplever en række barrierer.² Det handler primært om manglende viden om samarbejdsformer og samarbejdspartnere, men skyldes også begrænsede ressourcer hos videninstitutionerne, forskellige tidshorisonter hos SMV'er og videninstitutionerne samt forskellige organisationskulturer og kommunikationsformer. SMV'er anvender derfor ofte deres netværk (leverandører,

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

¹ Forsknings- og Innovationsstyrelsen (2010): Effektmåling af innovationskonsortier

² Videnbroer til vækst – veje til succesfuldt vidensamarbejde, Reg Lab, 2017

kunder og samarbejdspartner) i udviklingsprojekter, mens de i mindre grad drager nytte af viden og kompetencer fra forsknings- og innovationsområdet.

Indsatsen skal være med til at understøtte samarbejde og videnoverførsel fra uddannelses- og videninstitutioner til SMV'er, så ny viden fra videninstitutioner i højere grad omsættes af virksomhederne til udvikling af nye produkter og services.

Endelig fremgår det af den politiske aftale om forenkling af erhvervsfremmesystemet, at der årligt i perioden 2019-2021 skal omprioriteres 20 mio. kr. af de decentrale erhvervsfremmemidler på forskning og udviklingsprojekter. Der er i indeværende år anvendt 5 mio. kr. af de decentrale erhvervsfremmemidler på forsknings- og udviklingsprojekter. Indsatsen iværksættes dels for at opfylde denne FoU-forpligtelse.

Indhold

Der foreslås at der afsættes i alt op til 52,9 mio. kr. til en indsats med fokus på at understøtte små og mellemstore virksomheders innovationssamarbejde. Heraf afsættes 37,9 mio. kr. fra Regionalfondens, prioritetsakse 1 "Styrket innovation i SMV'er", indsatsområde a) "Innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner" samt 15 mio. kr. af de decentrale erhvervsfremmemidler i 2019.

Formålet med indsatsen er at øge antallet af innovative SMV'er via støtte til udvikling af nye produkter og løsninger i samarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner. Den afledte effekt vil være øget produktivitet og beskæftigelse i virksomhederne.

Virksomhedernes ideer til nye produkter, services og løsninger, herunder varer og tjenesteydelser med et kommercielt sigte er det bærende for det enkelte innovationssamarbejde.

I henhold til regionalfondsprogrammet skal et innovationssamarbejde minimum bestå af to private virksomheder og én videninstitution, hvoraf mindst halvdelen af de deltagende virksomheder skal være SMV'er. Store virksomheder kan således indgå i aktiviteterne, hvis det bidrager til styrket innovation i SMV'er.

Videninstitutioner i denne sammenhæng er sædvanligvis universiteter, erhvervsakademier og GTS'er.

Der lægges vægt på inddragelse af brugere i udviklingen, da det øger sandsynligheden for, at et produkt i sidste ende kommer på markedet. Indsatsen skal udmønte sig i koncepter, gerne teknologibaserede, til nye produkter, services eller løsninger, herunder varer og tjenesteydelser. Konceptet kan fx være en prototype, mock-up, tegning eller plan, der har potentiale til at understøtte vækst i virksomhederne.

Målgruppe

Både ansøgere til nye projekter og ansøgere, der er i gang med eksisterende projekter, vil kunne komme i betragtning i denne ansøgningsrunde. Der gives ikke tilsagn til projekter, der alene omfatter støtte til en enkelt virksomhed. Operatøren kan yde tilsagn til enkeltvirksomheders projekter.

Der findes allerede i dag flere gode projekter om innovationssamarbejder i regi af regionalfondsprogrammet. Evalueringen af strukturfondsprojekterne har vist at projekter med fokus på innovationssamarbejde er blandt de projekter, som har opnået de bedste evalueringer. Flere af projekterne har private virksomheder ”stående i kø” for at komme med. En større andel af disse projekter udløber imidlertid i løbet af i år og næste år.

Erhvervsstyrelsen har fået tilkendegivelse fra flere projekter, der ønsker at fortsætte og udvide deres aktiviteter betydeligt med afsæt i efterspørgsel fra virksomhederne. Sådanne projekter vil kunne søge om at få tilført yderligere midler under annonceringen. Også nye projekter, som ikke har brug for en tillægsbevilling, vil kunne søge om tilskud.

Af hensyn til at indsatsen skal have en vis bredde og den forestående konsolidering på klyngeområdet, vil der ikke blive ydet støtte til projekter, hvor klyngeorganisationer er operatør. Det vil dog vurderes positivt, hvis klyngeorganisationer indgår i projektet som partnere med operatøren med henblik på at fremme innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner, der kan søge støtte under dette indsatsområde. En klyngeorganisations opgaver i projektet må dog kun udgøre en mindre del af det samlede projekt.

Endelig skal indsatsen have blik for og adressere lokale og regionale udfordringer og potentialer, således at virksomhedernes behov bliver det bærende for udmøntningen.

Alle ansøgninger vurderes på lige fod med udgangspunkt i kriterierne i tabel 1.

Tabel 1. Centrale krav og kriterier

Principper	Kriterier
1. Sætte virksomhedernes behov i centrum	<ul style="list-style-type: none"> • Der vil blive lagt vægt på, at indsatsen adresserer virksomhedernes konkrete behov, og kendskab til markedets /kundernes behov skal være styrende for innovationen. • Projektansøger kan i ansøgningen dokumentere en betydelig efterspørgsel efter projektets hovedaktiviteter fra virksomheder.
2. Skabe sammenhæng på tværs	<ul style="list-style-type: none"> • Det vægtes positivt, at indsatsen hænger sammen med og gerne bygger videre på eksisterende regionale og nationale indsatser på området, således at konsolidering af erhvervsfremmeindsatsen understøttes, så der ikke etableres nye overlappende initiativer, og så eksisterende viden udnyttes.

Principper	Kriterier
3. Løfte produktiviteten og skabe gode muligheder i hele landet	<ul style="list-style-type: none"> • Der bliver lagt vægt på at indsatsen kan igangsættes hurtigst muligt, så virksomhederne får gavn af indsatsen og innovationen styrkes i SMV'er. • Indsatsen skal komme alle områder af Danmark til gavn samtidig med, at den tager højde for lokale forhold. Der vil blive lagt vægt på, at ansøger demonstrerer at kunne imødegå geografiske og branchemæssige forskelle på tværs af landet og tilgodese alle landsdele, såfremt der er behov og efterspørgsel fra virksomheder fra målgruppen.
4. Gøre det brugervenligt og overskueligt	<ul style="list-style-type: none"> • Ansøger skal beskrive, hvordan indsatserne bidrager til en hurtig, nem og så vidt muligt digital adgang, hvor indsatsen præsenteres på en måde, som virksomhederne finder overskuelig og brugervenlig. • Der vil blive lagt vægt på, hvordan ansøger vil sikre, at projektets resultater forankres og videreføres efter den offentlige medfinansierings ophør. • Der bliver lagt vægt på, at indsatsen er genkendelig for virksomhederne og indsatsen dermed fremstår brugervenlig og enkel for virksomhederne.
5. Digitalt og datadrevet	<ul style="list-style-type: none"> • Information om de virksomhedsrettede indsatser skal annonceres på den digitale erhvervsfremmeplatform. • Indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i data og et solidt evidensgrundlag, der underbygger behovet for indsatsen.

Økonomi

Det foreslås, at der afsættes i alt op til 52,9 mio. kr. til finansiering af indsatsen, heraf 37,9 mio. kr. fra Regionalfonden, prioritetsakse 1 ”Styrket innovation i SMV'er”, indsatsområde a) ”Innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner” samt 15 mio. kr. af de decentrale erhvervsfremmemidler i 2019.

De afsatte midler i Regionalfonden udgør de resterende midler under prioritetsaksen. Fuld udmøntning af midlerne på nuværende tidspunkt vurderes at være nødvendig for at sikre fuldt hjemtag af EU-midlerne.

Med et tilskud fra de decentrale erhvervsfremmemidler på 15 mio. kr. vil bestyrelsen have opfyldt målsætningen om at anvende mindst 20 mio. kr. af DEM-midlerne i 2019 på FoU-projekter.

Midlerne fra Regionalfonden kan maksimalt udgøre 50 pct. af det samlede projektbudget (60 pct. i Region Sjælland).

Tabel 2. Økonomi

Indsatsområde	Regionalfonden	DEM
Innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner	37,9 mio. kr.	15 mio. kr.

Projektperioden kan vare til september 2022 af hensyn til afslutning af indeværende programperiode for Regionalfonden.

Videre proces

Såfremt bestyrelsen følger indstillingen om at afsætte midler til en innovationsindsats som beskrevet, vil sekretariatet på den baggrund udarbejde egentligt annoncerings- og ansøgningsmateriale til offentliggørelse medio oktober 2019 efter høring af Overvågningsudvalget for strukturfondene.

Ansøgningsfristen bliver fire uger med frist medio november. Herefter bliver indstillinger af ansøgninger sendt i skriftlig behandling i bestyrelsen ultimo november, af hensyn til at sikre udmøntning af midlerne i indeværende kalenderår.

Til bestyrelsens orientering har sekretariatet modtaget en række ansøgninger til den strategiske pulje. Såfremt der her viser sig at være projekter, der indstilles til tilsagn og som lever op til den ovenfor nævnte FoU-forpligtigelse, vil bestyrelsen kunne afvente godkendelse af ansøgninger til innovationssamarbejder til bestyrelsesmødet i januar 2020.